

BTTR242OMA-03

KORA ÚJKORI MAGYAR TÖRTÉNELEM SZEMINÁRIUM

Időpont, helyszín: Szerda 16:00 407/5. terem

Oktató: Árvai Tünde (arvai.tunde@arts.unideb.hu)

1. Kurzus teljesítési feltételeinek ismertetése – 2023. február 15.

2. A középkori magyar állam bukása – 2023. február 22.

Kötelező: B. Szabó János: A mohácsi csata. Magyarország hadtörténete I. Bp., 2017. 353–366.

* Fodor Pál, Pap Norbert, Kitanics Máté: [Kiket rejthetnek a sátorhelyi tömegsírok? – Néhány gondolat a mohácsi csata tömegsírgyjainak vizsgálatáról.](#) Újkor.hu Aktuális 2021. április 1.

B. Szabó János, Papp Adrienn: [A mohácsi tömegsírok nyomában – a korábbi és a legújabb feltárások.](#) Újkor.hu Magyar történelem 2020. október 28.

* Papp Júlia: [Az 1526. évi mohácsi csata 16 – 17. századi képzőművészeti recepciója.](#) In: Több mint egy csata. Mohács: Az 1526. évi ütközet a magyar tudományos és kulturális emlékezetben. Budapest, 2019. 149–193.

* Kelényi Borbála: [Kanizsai Dorottya végrendelete és a bajcsi pálosoknak tett adományai.](#) Fons 19. (2012) 4. sz. 495–526.

3. Az ország három részre szakadása – 2023. március 1.

Kötelező: Pálffy Géza: Egy középhatalom három részre szakadása.

In: Uő: [Magyarország és a Habsburg Birodalom a 16. században.](#) Bp., 2008. 41–63.

* Neumann Tibor: Két nádor és egy vajda, avagy a Szapolyaiak útja a királyi trónig. In: Fodor Pál, Varga Szabolcs (szerk.): Egy elfeledett királyi dinasztia: A Szapolyaiak. Bp., 2020. 13–46.

* Steinmacher Kornélia: [Az idegenből jött uralkodónő, Jagelló Izabella \(1519–1559\) alakja a magyar kulturális emlékezetben.](#) Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Philosophica 19. (2015) 1. sz. 353–368.

* Oborni Teréz: Fráter György (1482–1551). Erdély aranykora. Fejedelmek tündérvirtje. Bp., 2021. 84–113.

4. A török terjeszkedés Magyarországon – 2023. március 8.

Kötelező: Pálffy Géza: Török utak Bécs alá: Az oszmánok Magyarországon.

Uő: [A tizenhatodik története.](#) Bp., 2000. 24–50.

* Bariska István: [Jurisics Miklós \(1490–1543\).](#) Vasi Szemle 57. (2008) 6. sz.

* Az [Egri csillagok képregény 1976-os](#) és 2011-es kiadásának összehasonlítása, felhasználhatósága történelem órán

* Papp Júlia: ["...A nőket sehol sem látjuk valami vérengző foglalkozásban..." Székely Bertalan Egri nők című festményének történeti forrásai.](#) Művészettörténeti Értesítő 63. (2014) 2. sz. 325–344.

* Papp Júlia: [Végy társadnak a harcba..." A vitéz szigetvári nő\(k\) a 19. századi képzőművészetben.](#)

5. A kurzus elmarad – 2023. március 15. nemzeti ünnep

6. A Hódoltság – 2023. március 22.

Kötelező: Pálffy Géza: A török berendezkedés Magyarországon.

Uő: [A tizenhatodik története.](#) Bp., 2000. 36–44.

* Varga Szabolcs: Irem kertje - Pécs története a hódoltság korában 1526-1686. Pécs, 2009.

* [Evlia Cselebi török világutazó Magyarországi utazásai 1664–1666.](#)

7. A Magyar Királyság – 2023. március 29.

Kötelező: Pálffy Géza: A szuverenitás intézményei.
In: Uő: [Magyarország és a Habsburg Birodalom a 16. században](#). Bp., 2008. 218–282.

* Söptei István: Nadasdy Tamás (1498–1562) emlékezete. Sárvár, 1998.

8. Az Erdélyi Fejedelemség – 2023. április 5.

Kötelező: Kettős függésben. Az Erdélyi Fejedelemség állama.
In: Uő: [Erdély aranykora. Fejedelmek tündérbirtokai](#). Bp., 2021. 145–159.

* Bánki Judit: [Brandenburgi Katalin az Erdélyi Fejedelemségben](#). Történelmi Szemle 36. (1994) 3–4. sz. 311–326.

* Oborni Teréz: Principissa. Fejedelmi feleségek Erdélyben. In: Uő: [Erdély aranykora. Fejedelmek tündérbirtokai](#). Bp., 2021. 196–217.

9. A kurzus elmarad – 2023. április 12. tavaszi szünet

10. A reformáció eredményei Magyarországon – 2023. április 19.

Kötelező: Pálffy Géza: Hitkeresők. Uő.: [A tizenhatodik története](#). Bp., 2000. 190–215.

* Szatmári Emília: [Méliusz Juhász Péter helye és szerepe a magyarországi reformációban](#). Sárospataki Füzetek 71–96.

* G. Etényi Nóra: [Lorántffy Zsuzsanna politikai és kulturális szerepe hazai és európai tükrökben](#). Ráday Gyűjtemény

* Tusor Péter, Paul Shore: [Pázmány Péter – Bíboros, Esztergom érseke és Magyarország primása](#). Újkor.hu Portré 2020. október 21.

11. A kurzus elmarad – 2023. április 26. Otthoni feladat: A tizenötéves háború és a Bocskai-felkelés

12. A széttagolt ország mindennapjai – 2023. május 3.

Kötelező: Pálffy Géza: Mohács utáni társadalmunk útkeresései.
Uő.: [A tizenhatodik története](#). Bp., 2000. 141–168.

* Fischer Viktória: [Főúri asszonyok a kora újkori társasági életben](#). Újkor.hu Magyar történelem 2020. november 4.

* Báló Zoltán: [A „Sátán füstjétől” a királynéfiúig: A dohányzás kultúrtörténete a kora újkorban](#). Újkor.hu Világtörténelem 2019. május 26.

* Szádeczky-Kardoss Irma: [A Báthory Erzsébet elleni koncepciók eljárás egyes történelmi forrásainak értelmezése](#). Levéltári Közlemények 65. (1994) 1–2. 65–87.

Várkonyi Gábor: [Újabb források Báthory Erzsébet életéhez](#). Irodalomtörténeti Közlemények 1999. 1/2.sz.

Lengyel Tünde: Élet a halál után. Báthory Erzsébet – a magyar történelem legnagyobb legendája. In: [Az ecsedi Báthoriak a XV–XVII. században](#). Szerk. Szabó Sarolta – C. Tóth Norbert. Nyírbátor, 2012. 201–212.

13. A törökök kiűzése – 2023. május 10.

Kötelező: Ágoston Gábor: Magyarország visszafoglalása.
In: [A tizenhetedik század története](#). Bp., 223–235.

* Pálffy Géza: [Közép-Európa közös hőse: Zrínyi Miklós az újabb kutatások tükrében](#). Újkor.hu Magyar történelem 2020. április 30.

* Terestyák Tamás: [Savoyai Jenő, a zentai győző](#). Újkor.hu Világtörténelem 2021. január 7.
Szegeő Patrik: [Savoyai Jenő és a zentai csata: a török kor vége Magyarországon](#). Újkor.hu Magyar történelem 2014. szeptember 14.

Digitális Legendárium: [A zentai csata](#)

14. Zárthelyi dolgozat – 2023. május 17.

Kötelező irodalom:

Ágoston Gábor – Oborni Teréz: [A tizenhetedik század története](#). Bp., 2000.

Gózszy Zoltán – Varga Szabolcs (szerk.): A Magyar Királyság a kora újkorban. Árkádia kiskönyvtár 5. Pécs, 2020.

Pálffy Géza: [A tizenhatodik története](#). Bp., 2000.

Pálffy Géza: A Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia a 16. században. Bp., 2015.

Források:

Sinkovics István: [Magyar történeti szöveggyűjtemény 1526–1790 I.](#) Bp., 1968.

Fekete Bálin szerk.: [Szöveges források a történelem tanításához](#)

Tudományos-ismeretterjesztő munkák:

Pálffy Géza: [A három részre szakadt ország 1526–1606](#). Magyarország története 9. Bp., 2009.

Pálffy Géza: Romlás és megújulás 1606–1703. Magyarország története 10. Bp., 2009.

Szaktudományi kiadványok:

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit, Pethőné Nagy Csilla, Priskinné Rizner Erika: [A kritikai gondolkodás fejlesztése I. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei](#). Pécs–Bp., 2002.

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit, Pethőné Nagy Csilla, Priskinné Rizner Erika: [A kritikai gondolkodás fejlesztése II. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Válogatás pedagógusok és pedagógusjelöltek munkáiból](#). Pécs, 2007.

Hunyadi–Buzás Éva: [Magyarország a kora újkorban – Témafeldolgozás hatodik évfolyamon](#). Újkor.hu Oktatás 2023. február 1.

Videók:

Történelem 10. évfolyam (Bornemissza Gergely Gimnázium youtube csatornája)

Kulcsár Árpád: [A reformáció Magyarországon](#)

Kulcsár Árpád: [A magyarországi reformáció kulturális hatásai](#)

Kulcsár Árpád: [Bethlen Gábor fejedelemsége](#)

Kulcsár Árpád: [Zrínyi Miklós és a török kiűzése](#)

Kulcsár Árpád: [A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei](#)

Történelem 6. évfolyam (Felső-Történelem)

[Fejedelemség a hegyek között](#)

[Hitviták Magyarországon](#)

[Magyarország a Habsburg birodalomban](#)

[Harc a kétfejű sással](#)

[A török kiűzése Magyarországról](#)

[Sudár Balázs: Élet a török hódoltságban](#)

Ismeretterjesztő sorozatok:

[Mátyás és barátai: Kinizsi Pál és Báthori István](#)

[Magyarország története 16–24. epizódok](#)

Magyar évszázadok – A nagy fejedelem – Bethlen Gábor

Magyar évszázadok - A reformáció és a török veszedelem

Magyar évszázadok - I. Lipót és az ellenreformáció

Magyar évszázadok - Pragmatica Sanctio

Játékfilmek:

Egri csillagok (1968)

Rákóczi hadnagya (1954)

Rákóczi nótája (1943)

Mária Terézia (2017)

Podcast:

[Digitális Legendárium](#)